

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, Februárius' 25-dikán 1819.

Északi Amerika.

Innét, már Januárius' 9-dikéig útnak indult levelek is érkeztek meg Londonba, a' mellyek szerént a' Nemzeti Újságban nagyon summásan már kijöttek azok a' feltételek, mellyek alatt Spanyolország és az Egygyesült Státusok között eddig fennforgott egycellenkedések elgázítottak. Ezen feltételek itt következnek: — Az első cikkelyben kinyilatkoztatják az Egygyesült Státusok, hogy nékik bánkodással esett legyen értékre, hogy az Amerikai seregek Generális Jackson által veséreltetvén Floridába berontottak legyen, és hogy a' berontásra az Amerikai Országlószék ezen seregeket teljeséggel meg nem hatalmazta. — A' második feltétel az, hogy a' két Floridák az Egygyesült Státusoknak által engedtetnek. — A' harmadik és negyedik cikkelyekben a' két békellő rész tartományainak határai adattatnak elő. Úgy játszik, hogy ennekutánna Texas tartományában a' Trinidad vize fogja tenni a' Spanyolok 's az Egyesült Státusok között lévő határt. Az ötödik és hatodik cikkelyek által az alkuvó részek között való hajózási intézetek reguláztatnak, 's mint látszik ismét ez a' hajdani gyökeres feltétel vétetett-fel talpkőnek, hogy: *a' zászló fedezi a' terhet, az az, hogy akár kinek, akár melly ellenséges nemzetnek portékáját vigye valamely hajó, azt egyik rész se' hánthatja, mihelyest oly nemzetnek zászlója alatt evez, melly a' két hadakozó részek eránt neutralitást*

tart. Azonközben ha ezen feltétel az alkuvó részek közzül valamelyiknek nem teltzene, 's ennek Országlószéke azt a' jövődében eléfordulható hadakozásokra nézve ratifikálni nem akarná: tehát ezen cikkely maradjon ki a' jelenlévő Kötésből. A' hetedik cikkelyben oly nyilatkoztatás tétetik, hogy a' Floridáknak odaengedése által az Egygyesült Státusoknak Spanyolországhoz lehető minden kívánságiért elégtetett, kivén azon Amerikai hajókat, mellyeket a' Spanyolok a' magok kikötőhelyeikben Francia tiszteknek kívánságára letartóztattak, 's a' mellyeket az Egygyesült Státusok még visszakivánhatnak. — Már most eszserént egy részről a' Spanyol Országlószéktől, más részről az Amerikai Congressustól függ, hogy, meg fogják-e ezen Kötést erőssíteni, vagy nem.

Egy még nem egészen megvalóságosult tudósítás szerént az Anglus Országlószék az Egygyesült Státusoknak nyugotra fekvő határaitra nézve megegyezett abba, hogy az, a' Columbia vizének a' Tsendes tengerbe való szakadásáig kiterjedjen; a' melly nagyon fontos dolog, de leginkább csak a' késő jövődöre nézve.

Sem a' Rodney, sem a' Graham, sem a' Blam' előadásaitban nem lehet, így szollanak némely Amerikai közönséges levelek, valami oly környülállást észre venni, a' melyre nézve az Északi Amerikai Congressus a' Buenos-Ayresi és Chili Republikákat haladék nélkül meg

re esmerje, és hogy az Elölülő ennek jóvallisát, azon beszédjében, mellyel a' Congressus' üléseit kinyitotta, elmellőzte, ezt neki sokak oly rossz néven vették, hogy a' Nemzeti Ujság, mint Officiális levél, jónak találja az Elölülőt ekképpen menteni: — „Európa'ak Fejedelmei, úgymond, neutralitást láttatnak tartani a' Spanyolország' s az ő elpártolt tartományai között folyó hadakozásban: 's ezen példaadást Északi Amerika is követni tartozik még magoknak az említett patrióta tartományoknak javokra nézve is. Mert, ha Északi Amerika csak azt tseledné is, hogy azoknak politikai függetlenségét nyilvánvaló módon megismerje, innét a' következhetne, hogy az Európai tengeri Hatalmasságok is kilépnének a' nemrészesülő nézők között, a' melly történetnek nagyon káros következei lehetnének ezen ifjú Respublikákra nézve. Egyéberánt mostan is mindenféle segítséget találnak ezek az Északi-Amerikai Egyesült Státusok' földjén, kivéven azt, hogy munitziót és fegyveres sereget nem kapnak az Országlöszék' nyilvánosság engedelmével; az Északi-Amerikai patrióták' jó kívánása is mind az ő részeken van; hanem az előszámláltaknál továbbmenni annyilenne, mint ezen Respublikáknak is magunknak is ártani.

Blam, egyebek közt buzát is hozott Chiliből, a' melly nagyon szép fehér lisztet ad, és igen erősztős; kiosztották némelly Északi Amerikai mezei gazdáknak, hogy tegyenek próbát véle.

Spanyol Amerika.

A' Ney-Yorki Ujságlevelek beszélnek, hogy egy Montevideói lakos, a' ki Északi Amerikából ment oda lakni, azt a' különös újságot írja, hogy a' Buenos-Ayresi Országlöszék Chilivel arra határozta magokat, hogy Európába Követséget küldjenek, hogy az ő koronájokat ajánlja oda valamelly Európai főnek, csak Spanyolnak ne', és hogy ez az ő Követsé-

gek legelőbb is Frantziaországhoz járul ezen ajánlással. (Ezt a' tudósítást a' Febr. 10-dikén kijött Párisi újságok is mind kihirdették a' Yorki Ujságból). — Az Északi Amerikai levelekben már nem egyszer említettett, hogy Puyredon, a' Buenos-Ayresi Fő Igazgató, némelly Buenos-Ayreshől éppen ezen Puyredon által számkivetettett, 's magoknak menedéket Északi Amerikában keresett Patriótáktól azzal vádoltatik, hogy nem igaz Respublikánus, 's a' Patriótákat, ide hátrább még egy fő alá fogja vezérleni. — A' Chiliben most elhatalmasodott részről külföldben is tudva van, hogy nem tiszta Respublikai, hanem Aristocraticus gondolkozású. Ilyen Ó-Higgins maga is, a' mostani Direktor, 's véle tart Gen. San Martin is, a' kinek Chili a' maga győzedelmeit köszöni. Ó-Higgins annyit nyilván tudtára adott az oda küldetett Északi Amerikai Biztosnak, Blomnak, hogy ő telyességgel nem találja jónak azt még most, hogy Chiliben Congressus gyűljön össze, mert az éppen oly szerentséllenné fogja Chilit tenni, mint a' milyen szerentséllenné a' hasonló Congressusok Meksikót és Veneczielát tettek. Előbb, így beszéllett Ó-Higgins Blomnak, meg kell az Ország' függetlenségének valamelly okos és hatalmas ember által fundáltatni, 's csak azután gondolkozhatik affelől, hogy Congressust gyűjtsön 's valamelly bizonyos Országlöszéket adjon magának. Így tettek az Északi Amerikai Egyesült Státusok.

Spanyol Ország.

A' Párisi újságlevelekben egy Madridi tudósítás jött ki Januarius' 19-dikéről, a' melly ezeket beszélte: —

„E' hónap' (Jan.) 2-dikán estve későn be-megy egy Svadron-Kommandáns Valencia városában az ott lévő Katona-Kormányozóhoz Generális Elío-hoz, 's megnevez neki bizonyos jádzó házá-

hogy ott az ő élete ellen özszeesküvést forralnak 's az özszeesküvés' tagjai éppen most özszeegyülekezve vannak. Generális Elío nyoltz katonát vévén magához 's az áruló tiszt által is kísértetvén egyenesen megyen a' jádzó házhoz, 's az özszeeskülték között egy Vid al nevü Oberstert jelen lenni szemlélvén, egyenesen ehéz megy, 's parantsolja, hogy a' kardját adja által. Az Oberster, a' helyett hogy engedelmeskedett volna, kardot ránt 's a' Generálishoz vág, de csak a' kezit sebesítheti meg gyengén, a' ki ekkor maga is kardot rántván, az Oberstert keresztül döfi. Látván ezt a' többek, azonnal minden ajtót ablakot bezártak, 's eleintén védelmezni akarták magokat: de nem soká által látták, hogy a' védelmezés már most semmit se' használna, 's megadván magokat minnyájan fogságra vitették, ki-vévén egy Sola nevü Al-Hadnagyot, a' ki jobbnak találta magát egy pistollyal helyben agyon löni, mint fogságra menni. A' hűnösök ellen való vizsgálódás nagy gondal tétetik. Hogy az özszeesküvés' czéjzása mi lehetett, ezen tudósításnak útának indulásakor még nem tudták Madridban. Sokféleképpen beszélltek felölle. De akár mi lehetett is a' czéjzások, mit remélhettek néhány olyan békételenkedő emberek, kik között csak két vagy három penziós tisztek voltak a' főbhek, mint az itt következő laistrom mutatja. — Don Joakim Vidal, Oberster; D. Sola, Al-Hadnagy a' Királyné Regementjében; D. Mariano Beltram de Lis, Lieferans; Pedro Cros, ennek Faktorja; D. Juan Coude, 's D. Diego Calatrava, Kalmárok; D. Felix Beltram de Lis, Só-bányász tiszt; Jose Ypa, Csizmadia; Ortiz, Patikárius; Sequerra, Átsmester; Ferriol és Gay, Fűszerszám-árosok; Melchior Rico, Kávés; Marzellin Rangel, Fő-al-tiszt; Seraphin de la Rosa, Al-tiszt; Cle-

mente, Közkatona; Pla, Albani, Ruiz, Cervara, Berdequem, Parasztok; Ypa, Inas egy árendánsnál. — Ezen laistromot Minister Casa-Yrujo, a' Madridban lévő minden Követekhez megküldötte, azért, mint a' tudósító gondolja, hogy valamiképpen többet ne gondoljanak ezen özszeesküvésről, mint a' mennyit egy ilyen személyekből álló társaságról feltenni lehet. A' Valenziaiak kisebb mozdulást sem nyilatkoztatt ezen történetnek hallására.

Ha megvalóságosul az itt következő tudósítás, úgy Radiksból nem soká fontos híreket fogunk hallani az Amerika ellen való nagy expeditziónak önnét lett etevézése felől: — „Radiksban és a' szomszéd falukon 20 ezer ember állott készen, hogy hajóra üljön; három Lineahajók és öt fregatok rendeltettek-li, hogy a' szállítványt ellásérjék 's védelmezzék. — (Igy hirtelenül jó változás fordult volna elő a' Királyi seregekre nézve, mert még csak a' múlt pénteken is azt olvastuk vala ugyan ezen Spahyol dolgokról szöllő tudósításokban, hogy az Országlószeék csak két Lineahajóknak 's két Fregatoknak felkészítetések eránt tett volna rendelést, hogy 1200 embereket vigyenek Limába: de félni lehetett, hogy néhány hónapok fognak telni benne, míg csak ezek is útnak indíthatnának).

Ugyan ezen tárgyról ilyen tudósítás jött-li a' Párisi levelekben Madridból Jan. 19-dikéről: — „A' Finantziái Minister oly plánummal jöve-li végezetre a' közönség' elejébe, hogy a' Radiksi Expeditzióra nézve 15 millió Frankokból álló költsönözés fog kinyitattni, 6 per Cent interesre, 's oly teltétel alatt, hogy hatod része ezen adósságnak minden esztendőnként vissza fog fizettetni, és bizonyos fundusok mutattnak-li visszafizettetésekre. Azon Junta' tagjainak, melyre ezen foglalatosság bizattalt, esmeretes jó erköltsúsége 's a' Ki-

rály' szava hozzátnak - fel a' Dekretomban az azért való kezességül, hogy ezen 15 millió Fránkok semmi egyébre nem fordíttanak, hanem egyenesen tsak a' Radiksi expeditzióra. Hogy ezen summára a' Radiksi expeditziónak siettetésére nézve szükség legyen, kétségen kívül való dolog, minthogy még semmi szállító hajók összszeszerkeztelve nintsen, 's úgy halljuk, hogy már most még azon három hajókhoz se' tarthatunk zámat, mellyeket Bordeaux városából ígérték vala."

Nagy Britannia.

Londoni újságokból vett summázatok: — Egy *Jovett* nevű, Anglus születésű Tiszteletes, szomorkodva írja Smyrnából, hogy ott egyszersmind kilentz Anglus hajós legények, az ő tulajdon szemci előtt követték-el azt a' botrányoztató tselekedetet, hogy a' Török vallásra átalállottak, és fájdalom! e' nem az első példa volt, 's nem is az utolsó fog lenni (*Kurir*) — Hogy Cumánát az insurgensek elfoglalták volna, közönséges hír volt Szent Tamáson: de ugyan ezen hírhez azt is hozzá adták némelyek; hogy Bolívar a' Gen. Pácz eszközzésére elfogadott volna (*Kurir*) — Generális *Renovales*, ki a' Frantziának Spanyolországra lett beütéseik alatt a' Király' ügyét híven oltalmazta, azután VII-dik Ferdinandus Királynak kegyelméből kicsvén Angliába futott, ott két esztendőig ült szenvedett, azután az Amerikai több Spanyol insurgensekhez tsapván magát, azoknak számokra az Anglus kereskedők' segedelmével hajókat és fegyvert szerzett, 's számos seregeket gyűjtött, végre mind ezekkel, 's egy költsön vett jó summával vitorlált Angliából a' tengernek eresztvén *Uj-Orleanba* ezvett, a' hol egy proklamátziót botsátott világ' elejébe: kinyilatkoztatta, hogy ő az independensek' ügyét tsupa képzelődésnek lenni esmeri, 's erre nézve az ő

Catholicus Felsége' hűségére vissza áll. Ezen proklamátzió után pedig, néhány hozzátartozó tisztekkel egygyütt, kikkel előre öszszebeszellett vala, a' hajókat, fegyvert, és minden-munitziót magájévé tett. Proklamátziójának vége felé azt mondja: hogy ő hiszi, hogy Catholicus Király' ő Felsége, az ő és társai' tselekedjének nemes voltát bizonyosan meg fogja esmerni, Spanyolország pedig azt fogja felöllünk mondani: Hogy mi, ha a' tett vétkeket (a' hazától való elpártolást, 's az insurgensekhez való átalállást) el nem követtük volna, azokat soha ily nemes és bensületes módon jóvá nem tehattük volna." — Már tsak az a' kérdés marad tehát fenn, hogy: Hát azokat a' summákat, mellyek által az Anglus kereskedők ezen Generális Urnak módot szolgáltatnak arra, hogy elkövetett hibáit ily nemes módon jóvá tehesse, ki fogja ezen kereskedőknek vissza fordítani? (*Morning Post*).

A' Parlamentumban kevés napok alatt ismét elő fog fordulni a' Catholicusok' telyes felszabadíttatását illető nagy kérdés. Mind a' pártfogó mind pedig az ellenkező rész nagyon készül az a' felett eléfordulandó vetekedésekhez. A' Kurir azonközben nem kiztatja ezen ügynek pártfogójit, hogy ez által is győzedelmeskedhessenek. Ez a' Kurir, mind ez ideig ellenségesen nyilatkoztatta-ki magát ezen ügyre nézve, azért, hogy ő Ministeri részen lévő író, a' Ministeriumban pedig eleitől fogva ellenzője volt ezen ügynek a' nagyobb rész. Rosz előjel, hogy most is tsak az előbbeni hangon beszéll ezen újság: — „Ne gondolja, úgy mond, a' közönség, hogy mi még eddig tsak leglissebbnyire is megváltoztattuk volna vélekedésünket a' Catholicusok' ügye cránt. Mi oly módon fogódzunk a' Constitúzióhoz, mint abban az Egyház' és a' Státus' jusai kifejeztetnek; következképpen ellenzőji va-

gyunk a 'Catholicusok' jussainak; 's mint hogy úgy halljuk, hogy ezen tárgy minden órán ismét elő fog a' Parlamentumban vételtetni: tehát meghívjuk a' népet, hogy hajjandóságát vagy gondoskodását jóelőre nyilatkoztassa ki. A' Catholicusok barátjai beszélnek, hogy a' Parlamentum' tagjai között nékiek most több pártlogójik találtak, mint ezelőtt találtak. Ha úgy van a' dolog, e' nekünk arra ad indító okot, hogy a' Parlamentum' házain kívül mi is erőssítettük magunkat, tartunk gyűléseket 's készítünk ellenző kérelmeket. Mi úgy tudósítottunk, hogy a' Felső házban négy és az Alsóban is négy Ministerek fogják a' Catholicusok' ügyének pártját fogni, úgy mint: abban, Bathurst, Melville, Harrowby, és Mulgrave Lordok, 's ebben, Lord Castlereagh, 's Canning, Pole, és Robinson Urak. De ez hibás tudósítás; mert mi Lord Bathurstra néve egészen ellenkezőről vagyunk meggyőzöttetve. A' mi meggyőződésünk szerént, a' Catholicusok' ügyét csak hét Ministerek fogják vedelni; ellenzi pedig nyoltzan; a' nyoltzak ezek, Liverpool, Eldon, Sidmouth, Wellington, és Bathurst Lordok, és Vansittart 's Bragge-Bathurst Urak. De akár mint pártját fogják is ezen ügynek a' Ministeriumban 's a' Parlamentumban, elég az hozzá, hogy mi meggyőződéssel hisszük, hogy az Ország közönségesen meg nem változtatta még eddig ezen tárgy cránt való régi gondolkodását, és ezt a' nép nem soká mindenütt ki fogja nyilatkoztatni.

Sok más újságlevelcek találtak Angliában és Irlandiában, a' kik nem rettetgetik a' Catholicusokat ily kedvetlen jóvendőmondással, sőt iparkodásoknak szerentsés kimenetelével biztatják őket, 's ezt szívek szerént is ohajtják nekik.

Olasz Ország.

Az Oláhországi elszökött Hospodar most minden hozzátartozóival egyetem-

ben *Genevában* tartózkodott, 's a' tetőt fogja eltölteni.

Nápolyban három féle katona oskolát állított fel a' Király; egygyet, melyben Inzsínör, Agyuzó, és Generál-Stábeli tisztek készítettnek; más, a' hol Regimentekhez való tiszteket nevelnek; harmadikat, melyben altisztek és közkatónák taníttatnak, hogy azután a' második oskolába mehessenek, a' hol tisztekké formáltatnak.

Frantzia Ország.

Ezen Ország siető lépésekkel iparkodik sok elvesztett plántatartományainak az Áfrikai nyugotra fekvő partján való visszatérítésén. Tavaly, Juliusban és Decemberben két expedíziók küldettek oda, mint a' következés mutatja, nagyon szerentsés foganattal. Minden órán a' harmadik is útnak indítatik ugyan oda. A' kik tavaly oda mentek, már nagy előmenetellel hozzá fogtak az indigó és pamult (gyapott) természettséghez, nagy szorgalmatossággal hozzá fogtak a' kávéfa és cukor-nád ültetéshez is.

Jaubert nevű Frantzia, ki a' napkeleti tartományokban utazik, 's a' kire a' Frantzia Országglószék azt bizta, hogy Caschemir nevű tartományban oly ketskéket vásároljon össze, melynek gyapjából a' híres Caschemir-matériát készíttik, nagy foganattal teljesítette a' reá bízott dolgot; már 1500 ily ketskék érkeztek meg Astrakához, mellyek *Marsiliába* szállíttatnak, 's onnét az Alpesi és Pyreneumi hegyes helyekre osztatnak széllyel tenyésztetés és sokasítás végett.

Néhány esztendőktől fogva mindent elkövettek az Anglus utasok, hogy Áfriká' belső részein Tombuctoo városához eljuthassanak, mellyet csak névéről esmerhetni még eddig: de minden iparkodások nem csak hogy füstbe ment, hanem többire életjekkel áldoztak; ki meghalt, ki úgy oda lett, hogy többé híreket se' lehetett hallani. Frantzia Gróf

Mollienek egy ifjú unokaöte mostanság szerentsébben tette ezen nagy próbát. A' *Gazette-de-France* erősíti, hogy *Tombuctooból* tudósítás érkezett tőlle magától a' familiájához, a' melly levél az *Institútumnak* már által adatott. *Senegaltól* indult útnak az úgynevezett *Karavánok* útján. — Más levelek szerint is igaz, hogy levél érkezett ezen ifjú útastól, de nem éppen *Tombuctooból*, hanem onnét három napi-útnyi távolságról.

Rambouilletben a' Királyi majoránásnál nagyon hasznos próbát tettek a' krumplival a' marhatartásra nézve. Ugy találták a' dolgot, hogy a' lónak nyersen, a' juhnak pedig gőzzel főzve, nem csak kedves, hanem jó tápláló, és hő esztendőben nagyon oltsó eleség légyen.

A' *Francia Törvényhozó kamarák* előtt folyó tárgyak között most a' legfontosabb, a' Királytól arra nézve oda adott törvényjavallás, hogy a' *Ministerék* mitsoda magokmentéssel tartozzanak. Most ez a' tárgy biztosság előtt van megviseáltatás végett. E' felett fontos vetekedések fognak előfordulni a' két kamarákban. Erre vissza térünk.

Mint mondják nem soká számos új *Pairek* fognak neveztetni, kik között *Pasquer* és *Lainé* volt *Ministereket* említik. Azt is mondják, hogy néhány olyan *Generalisok* ismét vissza fognak ezen kamará' tagjai közzé tétettetni, kik azért, hogy a' *Bonaparte* Elbából lett visszamenetele alatt *Pairek* voltak, a' Királynak másodszori visszamenetele után ezen kamarából kizárattattak vala. Ilyenek: *Lefebvre*, *Suchet*, *Mortier*, *Davoust*, és *Jourdan* *Marschallok*. Ezeknek a' *Pairek* kamarájába való visszatétetése azért tartatik szükségesnek, hogy ott az *Ultrák* része a' *Ministeri* résznel sokkal számosabb lévén, ezen utolsók' számának neveltetni kell, hogy az egyenlőség' mérő

serpenyőjén az *Ultrák* nagy nehézsége miatt igen nagy billegések ne essenek.

B é t s.

Klagenfurtból érkezett tudósítások szerint a' Császár és Császárné ő Felsegek *Károlina* ő Cs. Fő tisztizgasszonyosságával egyetemben e' hónap' 12-dikén estvéli 6-todfél óra után oda kívánt jó egészségben megérkezvén, a' *Rendek* *Burgjába* szállottak-be, hol a' *Stiria* és *Karinthiai* *Kormányozó Gróf* *Aichholt* ő *Exc.ja*, az *Illyria* *Kormányozó Gróf* *Inzaghy* ő *Exc.ja*, a' *Laibachi* Fő *Tisztelendő Püspök* *Ur* és néhány onnét való *Követek*, a' *Karinthiai* *Rendek*, a' Fő *Papság*, a' *Polgári* és *Katona* Fő *Tisztikarok*, és számos egyéb Fő *Rendek* által tiszteltettek.

A' szombatot, Febr. 15-dikát, *Klagenfurtban* töltötték-el ő Cs. Kir. Felsegek, a' honnét a' következő vasárnap reggeli 8 orakor, *Szent Misa* halgatás után útnak indulván; az *Villachon* által *Velenecze* felé tovább folytatták, a' hova megérkezni 13-dikban szándékoztak.

Klagenfurtban való foglalatosságait a' Felsegeknek, ekképpen adja elő az ott kijövő *Ujság*: —

„Szombaton délelőtt legelőbb is a' *Karinthiai* és *Stiriái* két *Kormányozók*, az *Illyriaival* egygyütt, úgy a' *Papság*, a' *Rendek*, 's az itt lévő *Polgári* és *Katonai* *Tisztviselő karok* 's egyéb *tisztségek*, ő Cs. Felsegéhez udvarlásra mentek, melly után egész délig mindenket *audientziára* méltóztatott bocsátani ő Cs. F. ge: Császárné ő F. ge pedig az alatt az *Erzsébet Szerzete* betegházát szerentseltette látogatása által, a' holtöbbséggel még nagyon gyenge betegekkel is, tsudára méltó bocsátkozással méltóztatott beszéllgetni, tülle született nyájassággal 's kegyes szívességgel vigasztalta, türedelemre 's a' reménségben való állhatatosságra intette, 's végezetre Császárnéhoz illő adománnyal is megörvendeztette őket.

(A' többi következik).

Nagy ember, kit nekünk kedvező Istenek
 Gyámolul 's ragyogó fényül engedtenek;
 Zrínyieknek társa gazdag örökökben,
 De társa még inkább magas erkölcsökben;
 Te, kit a' Jók jónak 's nemesnek ismernek,
 László' atya, 's ipa egy Hohenzollernek!
 Melly ész, melly józanság vive arra téged,
 Hogy jótételekben leld gyönyörűséged?
 'S midőn pillongásért epedeznek mások,
 Téged nem szédítnek semmi csillámlások.
 Büszke, de nem keyély, a' csörgést megveted,
 'S nyugalmas nagyságban foly-el szép életed.
 Mint sok hős polgára a' régi Rómának,
 Természetnek híve, híve hazájának,
 Honn ülsz, szántasz és vetsz, kazlakat állítasz,
 Ugart törsz, árkot nyitsz, mocsárt 's tót száritasz,
 Nemesited almád 's sajtólod szőlődet,
 Ménes, gulyák, nyájak fedik-el meződet,
 'S azért örülsz a' nagy birtok' nagy hasznának,
 Hogy a' sokból sokat adhass a' hazának.

Földművest neveltek legelőbb gondjaid
 És ifju katonát: most már oltáraid
 Gyujtják tömjéneket a' lant' és az ének'
 'S a' Virág' és a' Kis' nyelve' Istenének.
 Olympiánk nyilt - meg; im fut a' délczeg nép,
 'S három pártás Költőnk; 's velek egy ifju Szép,
 Székedhez jutottak, 's elveszik béredet. —
 Tapsol a' sokaság, 's harsogja nevedet.

Javallatni kedves: de bérre szolga vágy;
 A' Szabad megteszi a' mit szent tiszte hágy,
 'S bár nincs, 's soha nem lesz tanúja tettének,
 Áldozatokat hoz szeretett ügyének.
 Neked, dicső férjfi, maga a' tett a' bér;
 Érted te, az üres lárma 's a' hír mit ér,
 'S bírván megnyugtató javalltát keblednek,
 Bátor léptekkel lépsz útján érdemednek.
 Tamás, a' Nádasdi háznak fényes ága,
 Védistenink közzé ez érzéssel hága;
 Így Bakacs, így Pázmány, Nagyjai Rómának,
 Így Bethlen, Fej'delme a' rokon hazának;
 Kik dicsőségekből néznek volt honjokra,
 'S áldást eresztenek arra 's új társokra *) —
 Menj, nagy férjfi! 's példád tanítson bennünket,
 Magunknál még inkább szeretni ügyünket.

Széphalom, Január. 3-dikán, 1819.

Kazinczy Ferencz.

*) Mit tévének két Cardinálisaink a' Nemzet' előmeneteléért a' tudományokban, közönségesebben tudat-
 tik miat az, hogy Nádasdi Tamás Palatinus Sárovar egy akkor nevezetes iskolát 's typographiát áll-
 jott, és hogy az Enyedi (akkor Fejérvári) Collégium Bethlen Gábornak köszöni lételet.

Magyar Ország.

Fő Tisztelendő Domin József Ur, a' Zágrábi Káptalannak Kanonokja, Philosophiának Doctora, és egykor a' Pesti Universitásnál a' Physicának Tanítója, a' ki mind széles tudománya, mind hivatalbeli szorgalmatossága, úgy nyomtatásban kiadott értekezései által is magát megkülönböztetvén, jutalomul nyerte meg a' Zágrábi Kanonokságot, ugyanott Januárius' 19-dikén érdemekkel tellyes életének 66-dik esztendejében hosszas betegsége után meghalt. Ő benne halt li a' Zágrábi Püspökségben az utolsó Ex-Jesuita.

Császár és Király ő Felsege kegyelmesen méltóztatott a' Nyitrai Fő Oskolában eddig Istentudományt tanító Professor Porubszky György 's az ugyanott volt Püspöki Titoknok Gregusska István Urakat, ugyan azon Káptalan' Kanonokjairá, kinevezni.

H i r d e t é s .

A' Magyar Országban fekvő, Fels. adományra rendelt Kamarális és Fiscalis Jóságok' Leírásai, Megbetsültetései, 's ezek ugyan a' Fels. Helybenhagyásig újolag elkészültek, nevezetesen:

1) Arad Vármegyében fekvő Bélzerind; Vadász; Somoskeszi; Apáthi; Karkereő; Buttyin; Berza; Kujed; Hódoss; Algyesty, és Vojvogyen; Repszeg; Monyoreő; Bogszegh; és Járkosstó; Kontrato, és Vaszoja Jóságokról.

2) Ungh Vármegyében fekvő Antalócz Helységről, és a' Denglázi részről.

3) Beregh Vármegyében fekvő Dob-

róka; Mististje; Lukova; és Szajkófalva Helységekbeli részekről.

4) A' Bánságban először Krasso Vármegyében fekvő Pojeni, Forazesti, Petrozai és Rumunyesi, másodsor, Temes Vármegyében fekvő Perhossava; German; Schippéth; Birta Jóságokról.

Részeiket, Megbetsültetéseiket, 's megszerzéseket, árát bétsben a' Nagy Méltóságú Császári Királyi közönséges Udvari Kamaránál; Budán a' Nagy Méltóságú Udvari Magyar Kamaránál, és a' 4) szám alatt megnevezett Bánsági Jóságokét Temesváron a' Királyi Kamarális Administrational: 's ezen kívül a' Megbetsültetés' Summariumait nevezetesen:

1) Szám alatt lévő Jóságok eránt Aradon a' Kir. Kamarális Praefectusi Hivatalnál; a'

2) Szám alatt lévő Jóságok eránt Unghváron a' Kir. Kamarális Praefectusi Hivatalnál; a'

3) Szám alatt lévő Jóságok eránt Szigethen a' Mármarosi Királyi Kamarális Administrational, és a' Huszthi Tisztartóságnál; és a'

4) Szám alatt lévő első rendbeli Jóságok eránt Bultson; a' második rendbeliek eránt pedig Deltán a' Kamarális Tisztartói Hivatalnál előre lehet látni.

Az ezen Jóságokat-keresők, 's azok is, a' kik magokat már eddig jelentették volna, az ő kéreményeiket meghatározottatott kinyilatkoztatásaikkal a' folyó hónap' 14-dik napjától fogva hat hetek alatt, az az: Mártz. 28-dikéig 1819. Budán a' Nagy Méltóságú Királyi Udvari Magyar Kamarához adják-be; mivel ezen időnek elfolyása után a' Felseges adományra való ajánlások fognak megtétetni. Budán Febr. 10-dikén 1819.

Száz forint huszas pénzért adtak Váltó czédulában: —
Febr. 19-dikén 250 $\frac{1}{2}$ — 20-dikén 251 $\frac{1}{2}$ — 22-dikén 51 $\frac{1}{2}$ — forinttel.